

3MAVZU: BAZIS. VEKTORNING BERILGAN BAZISGA NISBATAN KOORDINATALARI.

1-Ta'rif: Vektor fazoning ixtiyoriy $\vec{e}_1, \vec{e}_2, \dots, \vec{e}_n \in V$ vektorlar chiziqli erkli bo'lib bu vektor fazaning extimollik elementi $\vec{e}_1, \vec{e}_2, \dots, \vec{e}_n$ vektorlarning chiziqli kabinatsiyasi ko'rinishida ifodalansa, $\vec{e}_1, \vec{e}_2, \dots, \vec{e}_n$ vektorlarga V vektor fazoning bazisi deyiladi.

2-Ta'rif: Agar vektor fazo bazisining elementlari birlik vektor bo'lib ularning har extimollik ikkitasi ortogonal bo'lsa bunday bazisga ortogonal bazis deyiladi. Ya'ni $|\vec{e}_1|=1, |\vec{e}_2|=1, \dots, |\vec{e}_n|=1; \vec{e}_i \perp \vec{e}_j, i \neq j$ ixtiyoriy j lar uchun ($\forall j$ uchun). Bazisning elementlar soniga vektor fa'zoni o'lchovi deyiladi:

$$V_1, V_2, \dots, V_n$$

Teorema: V_3 da har qanday to'rtta vektor chiziqli bog'liq deyiladi.

Vektorning berilgan bazisga nisbatan koordinatalari.

$\vec{e}_1, \vec{e}_2, \dots, \vec{e}_n \in V$ vektor fazodagi bazis bilan teorema ga asosan ixtiyoriy $\vec{a} \in V_3$ vektorni $\vec{a} = x\vec{e}_1 + y\vec{e}_2 + z\vec{e}_3$ ko'rinishida ta'svirlashimiz mumkin. \vec{a} vektorni bunday ko'rinishda ta'svirlanishiga uning bazis boyicha yoyilmasi deyiladi.

Teorema: V_3 vektor fazodagi ixtiyoriy vektor berilgan $\{\vec{e}_1, \vec{e}_2, \vec{e}_3\}$ bazis bo'yicha yagona yoyilmaga ega.

Isbot. Teskarisini faraz qilamiz. \vec{a} vektor $\{\vec{e}_1, \vec{e}_2, \vec{e}_3\}$ bazisda ikkita yoyilmaga ega bo'lsin. Keyin $\vec{a}_1 = x_1\vec{e}_1 + y_1\vec{e}_2 + z_1\vec{e}_3$ va $\vec{a}_2 = x_2\vec{e}_1 + y_2\vec{e}_2 + z_2\vec{e}_3$ $\vec{a}_1 = \vec{a}_2$;
 $x_1\vec{e}_1 + y_1\vec{e}_2 + z_1\vec{e}_3 = x_2\vec{e}_1 + y_2\vec{e}_2 + z_2\vec{e}_3$ $(x_1 - x_2)\vec{e}_1 + (y_1 - y_2)\vec{e}_2 + (z_1 - z_2)\vec{e}_3 = 0$
 $\vec{e}_1, \vec{e}_2, \vec{e}_3$ vektorlar chiziqli erkli bo'lgani uchun $x_1 - x_2 = 0$ $y_1 - y_2 = 0$
 $z_1 - z_2 = 0$ $x_1 = x_2; y_1 = y_2; z_1 = z_2$ yagona yoyilmaga ega.

Ta'rif: 3 yoyilmadagi x, y, z sonlarga \vec{a} vektorning $\vec{e}_1, \vec{e}_2, \vec{e}_3$ bazisdagi koordinatalari deyiladi va shunday ko'rinishda bo'ladi: $\vec{a}(x, y, z)$.

Koordinatalari bilan berilgan vektorlar ustida amallar.

Bizga V_3 vektor $\{\vec{e}_1, \vec{e}_2, \vec{e}_3\}$ fazoda bazisda \vec{a} va \vec{b} vektorlarning koordinatalari

$\vec{a}(x_1 y_1 z_1) = x_1 \vec{e}_1 + y_1 \vec{e}_2 + z_1 \vec{e}_3$ va $\vec{a}(x_2 y_2 z_2) = x_2 \vec{e}_1 + y_2 \vec{e}_2 + z_2 \vec{e}_3$ ko‘rinishda berilgan bo‘lsin.

Uning bir qator xossalari quyidagicha bo‘ladi:

1) *Tekislikda har qanday ikkita nokollinear vektorlar bazisni tashkil qiladi.*

$$\vec{a} \pm \vec{b} = (\vec{a} \pm \vec{b})(x_1 \pm x_2; y_1 \pm y_2; z_1 \pm z_2) \text{ bo‘lsin.}$$

Isbot:

$$\begin{aligned} \vec{a} \pm \vec{b} &= x_2 \vec{e}_1 + y_2 \vec{e}_2 + z_2 \vec{e}_3 + x_1 \vec{e}_1 + y_1 \vec{e}_2 + z_1 \vec{e}_3 = (x_1 + x_2) \vec{e}_1 + (y_1 + y_2) \vec{e}_2 + (z_1 + z_2) \vec{e}_3 = \\ &= (\vec{a} + \vec{b})(x_1 + x_2; y_1 + y_2; z_1 + z_2) \end{aligned}$$

2) *Fazoda har qanday uchta nokomplanar vektorlar bazisni tashkil qiladi.*

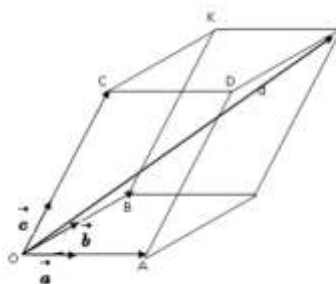
$$\lambda \vec{a} = (\lambda x_1; \lambda y_1; \lambda z_1)$$

Isbot:

$$\begin{aligned} \lambda \vec{a} &= \lambda(x_1 \vec{e}_1 + y_1 \vec{e}_2 + z_1 \vec{e}_3) = \lambda x_1 \vec{e}_1 + \lambda y_1 \vec{e}_2 + \lambda z_1 \vec{e}_3 = (\lambda x_1) \vec{e}_1 + (\lambda y_1) \vec{e}_2 + (\lambda z_1) \vec{e}_3 = \\ &= (\lambda x_1; \lambda y_1; \lambda z_1) \end{aligned}$$

Teorema: *Uch vektor chiziqli bog‘liq bo‘lishi uchun ularning komplanar bo‘lishi zarur va yetarli.*

Ikkinchi xossani isbotlaymiz: Bizga uchta nokomplanar $\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}$ vektorlar berilgan bo‘lsin. 1-teoremaga ko‘ra ular chiziqli erkli vektorlar tashkil qiladi. Endi ixtiyoriy \vec{d} vektorni olib, uni $\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}$ vektorlar orqali chiziqli ifodalash mumkinligini ko‘rsatamiz

(1.3.1-rasm).

Buning uchun $\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}$ vektorlarning boshlarini O nuqtaga joylashtiramiz va \vec{d} vektorning oxiridan \vec{a}, \vec{b} vektorlar tekisligiga, \vec{a}, \vec{c} vektorlar tekisligiga va \vec{c}, \vec{b} vektorlar tekisligiga parallel tekisliklar o‘tkazamiz. O‘tkazilgan tekisliklarning

$\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}$ vektorlar yotgan to'g'ri chiziqlar bilan kesishish nuqtalarini mos ravishda A, B, C harflar bilan belgilaymiz. Vektorlarni qo'shish qoidasiga ko'ra

$$\vec{d} = \vec{OA} + \vec{OB} + \vec{OC}$$

tenglikni olamiz.

Bu yerda $\vec{OA}, \vec{OB}, \vec{OC}$ vektorlar mos ravishda $\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}$ vektorlarga kollinear bo'lganligi uchun shunday λ, μ, ν sonlar mavjudki

$$\vec{OA} = \lambda \vec{a}, \vec{OB} = \mu \vec{b}, \vec{OC} = \nu \vec{c}$$

tengliklar o'rinli bo'ladi. Bu tengliklarni hisobga olib

$$\vec{d} = \lambda \vec{a} + \mu \vec{b} + \nu \vec{c}$$

tenglikni olamiz. Teorema isbotlandi.

Ta'rif: Bizga $\{\vec{e}_1, \vec{e}_2, \dots, \vec{e}_n\}$ bazis berilib, \vec{a} vektor uchun

$$\vec{a} = a_1 \vec{e}_1 + a_2 \vec{e}_2 + \dots + a_n \vec{e}_n$$

tenglik o'rinli bo'lsa, $\{a_1, a_2, \dots, a_n\}$ sonlar \vec{a} vektoring koordinatalari deyiladi.

Xossa. Har bir vektor berilgan bazisda o'zining koordinatalari bilan yagona ravishda aniqlanadi.

Berilgan \vec{a} vektor uchun ikkita

$$\vec{a} = a_1 \vec{e}_1 + a_2 \vec{e}_2 + \dots + a_n \vec{e}_n$$

$$\vec{a} = b_1 \vec{e}_1 + b_2 \vec{e}_2 + \dots + b_n \vec{e}_n$$

tengliklar o'rinli bo'lsa, ularning birini ikkinchisidan hadma had ayirib

$$\vec{0} = (a_1 - b_1) \vec{e}_1 + (a_2 - b_2) \vec{e}_2 + \dots + (a_n - b_n) \vec{e}_n$$

tenglikni hosil qilamiz. Bazisni tashkil qiluvchi $\{\vec{e}_1, \vec{e}_2, \dots, \vec{e}_n\}$ vektorlar chiziqli erkli bo'lganligi uchun $a_1 - b_1 = 0, a_2 - b_2 = 0, \dots, a_n - b_n = 0$ munosabat hosil bo'ladi.

Koordinatalari bilan berilgan vektorlar ustida amallar.

L_3 chiziqli fazodagi $(\vec{e}_1, \vec{e}_2, \vec{e}_3)$ bazisga nisbatan \vec{a}, \vec{b} vektorlar ushbu koordinatalarga ega bo'lsin:

$$\vec{a}(x_1, y_1, z_1) \Rightarrow \vec{a} = x_1 \vec{e}_1 + y_1 \vec{e}_2 + z_1 \vec{e}_3;$$

$$\vec{b}(x_2, y_2, z_2) \Rightarrow \vec{b} = x_2 \vec{e}_1 + y_2 \vec{e}_2 + z_2 \vec{e}_3.$$

1. \vec{a} va \vec{b} vektorlarni qo'shamiz:

$$\vec{a} + \vec{b} = (x_1 \vec{e}_1 + y_1 \vec{e}_2 + z_1 \vec{e}_3) + (x_2 \vec{e}_1 + y_2 \vec{e}_2 + z_2 \vec{e}_3).$$

Bu tenglikdan vektorlarni qo'shish va songa ko'paytirish amallari xossalariiga ko'ra

$$\begin{aligned} \vec{a} + \vec{b} &= (x_1 + x_2) \vec{e}_1 + (y_1 + y_2) \vec{e}_2 + (z_1 + z_2) \vec{e}_3 \Rightarrow \\ &\Rightarrow (\vec{a} + \vec{b}) = (x_1 + x_2, y_1 + y_2, z_1 + z_2). \end{aligned}$$

Demak, ikki vektor yig'indisining koordinatalari qo'shiluvchi vektorlar mos koordinatalarining yig'indisidan iborat.

2. Shuning singari $\vec{a} - \vec{b}$ ning koordinatalari:

$$(\vec{a} - \vec{b}) = (x_1 - x_2, y_1 - y_2, z_1 - z_2).$$

3. $\vec{a} = \{x_1, y_1, z_1\}$ vektoring λ songa ko'paytmasining koordinatalari:

$$\lambda \vec{a} = (\lambda x_1, \lambda y_1, \lambda z_1).$$

Ta'rif. Berilgan $\{\vec{e}_1, \vec{e}_2, \dots, \vec{e}_n\}$ bazis uchun

$$(\vec{e}_i, \vec{e}_j) = \begin{cases} 1, & i = j \\ 0, & i \neq j \end{cases} \quad (1.3.1)$$

bajarilsa, $\{\vec{e}_1, \vec{e}_2, \dots, \vec{e}_n\}$ – ortonormalanlgan bazis deyiladi.

MISOLLAR

1. Tekislikda biror bazisga nisbatan uchta vektor o'zining koordinatalari bilan berilgan: $\vec{a}(3;1), \vec{b}(-2;3), \vec{c}(5;2)$. \vec{c} vektorni \vec{a} va \vec{b} vektorlar orqali ifodalang.

2. Tekislikda quyidagi vektorlar berilgan: $\vec{a}(3;1), \vec{b}(-2;3), \vec{c}(-8;1)$.

Bazis vektorlar sifatida bu vektorlarning ixtiyoriy ikkitasini olib, ular orqali uchinchisini yoyilmasini yozing.

3. $\beta = \{\vec{e}_1, \vec{e}_2\}$ bazisga ko'ra $\vec{a}(3;-4)$. Agar $\vec{e}'_1 = -2\vec{e}_1, \vec{e}'_2 = -\frac{2}{5}\vec{e}_2$ bo'lsa, \vec{a} ning $\beta' = \{\vec{e}'_1, \vec{e}'_2\}$ bazisga nisbatan koordinatalarini toping.

4. Quyida berilgan vektorlar uchligidan uchburchak yasash mumkinmi?

$$1) \vec{a} = \vec{e}_1 + 2\vec{e}_2; \quad \vec{b} = 3\vec{e}_1 - 5\vec{e}_2; \quad \vec{c} = -4\vec{e}_1 + 3\vec{e}_2;$$

$$2) \vec{a} = -2\vec{e}_1 + 3\vec{e}_2; \quad \vec{b} = \vec{e}_1 - \vec{e}_2; \quad \vec{c} = 2\vec{e}_2;$$

$$3) \vec{a} = 3\vec{e}_1; \quad \vec{b} = -2\vec{e}_1 - 2\vec{e}_2; \quad \vec{c} = \vec{e}_1 + 2\vec{e}_2$$

5. $\beta = \{\vec{e}_1, \vec{e}_2\}$ bazisga nisbatan $\vec{a}_1(0, -3, 0); \vec{a}_2(-2, 0, 5); \vec{a}_3(0, 2, -1); \vec{a}_4(0, 0, 7);$

- $\vec{a}_5(1,0,0)$; $\vec{a}_6(0,1,-3)$; $\vec{a}_7(1,-2,3)$ berilgan:
- 1) \vec{e}_1 va \vec{e}_3 vektorga kollinear vektorlarni;
 - 2) \vec{e}_1 va \vec{e}_3 bilan komplanar bo'lgan vektorlarni ko'rsating.
 6. $\overrightarrow{AB} = \vec{c}$; $\overrightarrow{BC} = \vec{a}$; $\overrightarrow{CA} = \vec{b}$ vektorlar ABC uchburchakning tomonlari. ABC uchburchakning \overrightarrow{AQ} , \overrightarrow{BN} , \overrightarrow{CP} medianalaridan iborat vektorlarni \vec{a} , \vec{b} , \vec{c} vektorlar orqali ifodalang.
 7. $\vec{a} = (-3; 0; 4)$ va $\vec{b} = (5; 2; 14)$ vektorlar orasidan bissektrisa bo'yicha chiquvchi \vec{c} vektorning koordinatalarini toping.
 8. Biror bazisda vektorlar koordinatalarda berilgan: $\vec{a} = \{1, 1, 2\}$ va $\vec{e}_1 = \{2, 2, -1\}$; $\vec{e}_2 = \{0, 4, 8\}$; $\vec{e}_3 = \{-1, -1, 3\}$. Ushbu $\vec{e}_1, \vec{e}_2, \vec{e}_3$ vektorlar bazis tashkil etishiga ishonch hosil qiling va unda \vec{a} vektorning koordinatalarini toping.
 9. $\overrightarrow{AB} = (2, 6, -4)$; $\overrightarrow{AC} = (4, 2, -2)$ vektorlar ABC uchburchakning tomonlari. Uchburchakning C uchidan o'tkazilgan \overrightarrow{CD} mediana vektorning uzunligini toping.
 10. \vec{a} vektor OX va OY o'qlari bilan mos ravishda $\alpha = \frac{\pi}{3}$, $\beta = \frac{2\pi}{3}$ li burchaklar tashkil etadi. Agar $|\vec{a}| = 2$ bo'lsa, uning koordinatalarini hisoblang.
 11. Trapetsiyaning uchta ketma-ket $A(-1; -2)$, $B(1; 3)$, $C(9; 9)$ uchlari berilgan. Trapetsiyaning asosi $AD = 15$ bo'lsa, uning to'rtinchi D uchi topilsin.
 12. $\vec{i}, \vec{j}, \vec{k}$ bazis bo'yicha vektorlar yoyilmasi berilgan: $\vec{c} = 16\vec{i} - 15\vec{j} + 12\vec{k}$. Shu bazis bo'yicha \vec{c} vektorga parallel va qarama-qarshi \vec{d} vektorning yoyilmasini aniqlang, bunda $|\vec{d}| = 75$ ga teng.
 13. Tekislikda $\vec{p}(2; -3)$, $\vec{q}(1; 2)$ vektorlar berilgan bo'lsin. $\vec{a}(9; 4)$ vektorni \vec{p}, \vec{q} bazis bo'yicha yoyilmasini toping.
 14. Tekislikda $\vec{p}(-4; 1)$, $\vec{q}(3; -5)$ vektorlar berilgan bo'lsin. $\vec{a}(11; -7)$ vektorni \vec{p}, \vec{q} bazis bo'yicha yoyilmasini toping.
 15. Tekislikda $\vec{p}(3; -2)$, $\vec{q}(-4; 1)$ vektorlar berilgan bo'lsin. $\vec{a}(17; -8)$ vektorni \vec{p}, \vec{q} bazis bo'yicha yoyilmasini toping.
 16. Tekislikda $\vec{a}(3; -2)$, $\vec{b}(-2; 1)$ va $\vec{c}(7; -4)$ vektorlar berilgan. Har bir vektorni, qolgan ikki vektorni bazis sifatida qabul qilib, yoyilmasini aniqlang.
 17. $\vec{p}(3; -2; 1)$, $\vec{q}(-1; 1; -2)$, $\vec{r}(2; 1; -3)$ va $\vec{c}(11; -6; 5)$ vektorlar berilgan. $\vec{p}, \vec{q}, \vec{r}$ bazis bo'yicha $\vec{c} = \alpha\vec{p} + \beta\vec{q} + \gamma\vec{r}$ vektorning yoyilmasini toping.
 18. $\vec{p}(3; -2; 1)$, $\vec{q}(-1; 1; -2)$, $\vec{r}(2; 1; -3)$ va $\vec{c}(11; -6; 5)$ vektorlar berilgan. $\vec{c}, \vec{q}, \vec{r}$ bazis bo'yicha $\vec{p} = \alpha\vec{c} + \beta\vec{q} + \gamma\vec{r}$ vektorning yoyilmasini toping.
 19. $\vec{p}(3; -2; 1)$, $\vec{q}(-1; 1; -2)$, $\vec{r}(2; 1; -3)$ va $\vec{c}(11; -6; 5)$ vektorlar berilgan. $\vec{p}, \vec{c}, \vec{r}$ bazis

- bo'yicha $\vec{q} = \alpha \vec{p} + \beta \vec{c} + \gamma \vec{r}$ vektorning yoyilmasini toping.
20. $\vec{p}(3; -2; 1), \vec{q}(-1; 1; -2), \vec{r}(2; 1; -3)$ va $\vec{c}(11; -6; 5)$ vektorlar berilgan. $\vec{p}, \vec{q}, \vec{c}$ bazis bo'yicha $\vec{r} = \alpha \vec{p} + \beta \vec{q} + \gamma \vec{c}$ vektorning yoyilmasini toping.
21. $\vec{p}(1; -2; 1), \vec{q}(-1; 5; 3), \vec{r}(7; 1; -1)$ vektorlar berilgan. $\vec{p}, \vec{q}, \vec{r}$ bazis bo'yicha $\vec{c}(12; -9; 6)$ vektorning yoyilmasini toping.
22. $\vec{a}(3; -1), \vec{b}(1; -2), \vec{c}(-1; 7)$ vektorlar berilgan. \vec{a}, \vec{b} bazis bo'yicha $\vec{p} = \vec{a} + \vec{b} + \vec{c}$ vektorning yoyilmasini aniqlang.
23. $\vec{a}(2; 1; 0), \vec{b}(1; -1; 2), \vec{c}(2; 2; -1)$ va $\vec{d}(3; 7; -7)$ vektorlar berilgan bo'lsin. Har bir vektorning yoyilmasini qolgan uchta vektorni bazis sifatida qabul qilib aniqlang.
24. $\overline{AB} = \{2; 6; -4\}$ va $\overline{AC} = \{4; 2; -2\}$ vektorlar ABC uchburchakning yon tomonlariga mos keladi. Uchburchakning medianalariga to'g'ri keluvchi $\overline{AM}, \overline{BN}, \overline{CP}$ vektorlarning koordinatalarini aniqlang.
25. $\vec{x}(n; n+4; n-1)$ vektorni $\vec{e}_1(1; 1; 0), \vec{e}_2(1; 0; 1)$ va $\vec{e}_3(0; 1; 1)$ bazisdagi yoyilmasini toping.
26. Biror bazisda vektorlar koordinatalarda berilgan: $\vec{a} = \{1, 1, 2\}$ va $\vec{e}_1 = \{2, 2, -1\}, \vec{e}_2 = \{0, 4, 8\}, \vec{e}_3 = \{-1, -1, 3\}$. Ushbu $\vec{e}_1, \vec{e}_2, \vec{e}_3$ vektorlar bazis tashkil etishiga ishonch hosil qiling va unda \vec{a} vektorning koordinatalarini toping.
27. R^3 da $x_1 + x_2 + x_3 = 1$ tenglamani qanoatlantiruvchi vektorlar to'plami qism fazo bo'la oladimi?
28. R^3 da birinchi va uchinchi koordinatalar ustma-ust tushuvchi to'plami qism fazo hosil qiladimi?
29. Tartibi 3 ga teng bo'lgan ko'phadlar to'plami qism fazo hosil qila oladimi?
30. $\vec{e}_1 = \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \end{pmatrix}, \vec{e}_2 = \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \end{pmatrix}$ bazisda $\vec{x} = \begin{pmatrix} 3 \\ 2 \end{pmatrix}$ vektor koordinatalarini toping.
31. $\vec{e}_1 = \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \end{pmatrix}, \vec{e}_2 = \begin{pmatrix} 2 \\ 5 \end{pmatrix}$ bazisda $\vec{x} = \begin{pmatrix} 3 \\ 2 \end{pmatrix}$ vektor koordinatalarini toping.
32. $\vec{e}_1 = \begin{pmatrix} 3 \\ 2 \end{pmatrix}, \vec{e}_2 = \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \end{pmatrix}$ bazisda $\vec{x} = \begin{pmatrix} 1 \\ 3 \end{pmatrix}$ vektor koordinatalarini toping.
33. $\vec{e}_1 = \begin{pmatrix} 4 \\ 1 \end{pmatrix}, \vec{e}_2 = \begin{pmatrix} 3 \\ 1 \end{pmatrix}$ bazisda $\vec{x} = \begin{pmatrix} 2 \\ 1 \end{pmatrix}$ vektor koordinatalarini toping.

TESTLAR

1. Quyidagi mulohazalardan qaysi biri noto'g'ri?

- a) Matritsaning satrlari chiziqli bog'liqli bo'lishligi uchun ulardan biri qolganlarining chiziqli kombinatsiyasidan iborat bo'lishligi zarur va etarli
- b) Bazis satrlar chiziqli erklidir Matritsaning ixtiyoriy satrini bazis satrlarning chiziqli kombinatsiyasi orqali ifodalash mumkin
- c) Matritsaning satrlari chiziqli bog'liqli deyiladi, agar biror sonlar bilan chiziqli kombinatsiyasi nolga teng bo'lsa
- d) Determinant nolga teng bo'lishligi uchun uning satrlari chiziqli bog'liqli bo'lishligi zarur va etarli

2. Quyidagi mulohazalardan qaysi biri noto'g'ri?

- a) Xar qanday n o'lchovli Evklid fazosida ortonormal bazis mavjud
- b) Barcha n o'lchovli Evklid fazosilari izomorfdir
- c) Xar qanday Evklid fazosi normallangan fazo bo'ladi
- d) Xar qanday n o'lchovli Evklid fazosida yagona bazis mavjud

3. V chiziqli fazoning xar bir x elementiga W chiziqli fazonig biror y elementini mos quyuvchi akslantrishga

- a) chiziqli operator deyiladi
- b) funktsiya deyiladi
- c) operator deyiladi
- d) chiziqli forma deyiladi

4. V fazoda e_1, e_2, \dots, e_n bazis tashkil etadi deyiladi, agar

- a) ular orqali fazoning har bir elementini ifodalash mumkin bo'lsa
- b) ular chiziqli erkli bo'lib, ular orqali fazoning har bir elementini ifodalash mumkin bo'lsa
- c) ular chiziqli erkli bo'lsa
- d) ular chiziqli bog'liqli bo'lib, ular orqali fazoning har bir elementini ifodalash mumkin bo'lsa